

Lausunto Hiidenveden alueen yhteistarkkailuohjelmasta

Ympäristölautakunta 14.05.2020 § 29

Esittelijä: kaupunkikehitysjohtaja Kari Setälä

Valmistelija / lisätietojen antaja: ympäristöpäällikkö Pirjo Siik, puh. 044 4675 526 tai sähköposti "etunimi.sukunimi@karkkila.fi"

Hiidenveden yhteistarkkailuohjelman päivitys on toimitettu hyväksyttäväksi Uudenmaan ELY-keskuksen Y-vastuualueelle, joka yhdessä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalouspalvelut-yksikön kanssa pyytää Karkkilan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa ohjelmaehdotuksesta. Lausunto tulee toimittaa 30.06.2020 mennessä.

Hiidenveden alueen yhteistarkkailun perustana on Uudenmaan ELY-keskuksen hyväksymä ohjelma vuodelta 1991. Ohjelmaa on vuosien varrella täydennetty ja päivitetty. Edellinen tarkkailuohjelma on vuodelta 2009. Koska tarkkailuohjelmaa ei ole uudistettu pitkään aikaan ja myös kaksi pistekuormittajaa on jäänyt pois yhteistarkkailusta, on tarkkailuohjelman päivittäminen ollut tarpeen. Tämä nyt hyväksyttäväksi esitetty tarkkailuohjelma on ehdotettu tarkistettavaksi viimeistään vuonna 2030.

Tulevaan yhteistarkkailuun osallistuvat seuraavat osapuolet: Karkkilan vesihuoltolaitos (kaupungin jätevedenpuhdistamo), Vihdin vesi (kirkonkylän jätevedenpuhdistamo) sekä Hopeaniemi Resorts Oy (Hopeaniemen jätevedenpuhdistamo), joiden ympäristöluvassa on määrätty tarkkailuvelvoite. Tarkkailua koskevan määräyksen tavoitteena on selvittää puhdistamon jätevesikuormituksen vaikutuksia purkuvesistöön sekä vaikutusalueen laajuutta ja haittojen vähentämiseksi suoritettujen toimenpiteiden riittävyttä. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) on vapaaehtoisesti mukana yhteistarkkailussa, koska Hiidenvesi on osa Helsingin kaupungin vedenhankinnan varavesijärjestelmää. Mikäli vettä johdettaisiin Hiidenvedestä Vantaanjokeen, tulisi HSY yhteistarkkailun lisäksi suorittamaan Hiidenveden tarkkailua erillisen ohjelman mukaan. Hiidenveden alueen kalataloudelliset veloitettarkkailut ovat aiemmin olleet erillisiä; nyt vuodesta 2021 ne yhdistetään Hiidenveden alueen yhteistarkkailuohjelmaan.

Lisäksi Karkkilan kaupungin ja Vihdin kunnan ympäristönsuojelu ovat vapaaehtoisesti olleet mukana yhteistarkkailuohjelmassa. Esitettyssä tarkkailuohjelmassa todetaan, että ympäristönsuojeluyksiköt ovat vuosittain valinneet varsinaisen tarkkailuohjelman ulkopuolelta vedenlaatuhavaintopaikat, jotka ovat täydentäneet yhteistarkkailun näytenpisteverkostoa ja joiden seuranta ja raportointi on tapahtunut yhteistarkkailun yhteydessä. Myös Hiidenveden kunnostus -hanke on osallistunut viime vuosina yhteistarkkailuun mm. vedenlaadun ja

pohjaeläinseurannan osalta.

Koska uuteen tarkkailuohjelmaan sisältyy myös kalataloudellinen velvoitetarkkailu, on ohjelmaan lisätty aikaisemman fysikaalis-kemiallisen vedenlaadun tarkkailun lisäksi biologiset tutkimukset kasviplanktonista, pohjaeläimistä ja kaloista. Ohjelmassa on pyritty välttämään päällekkäistä tarkkailua, raportoinnissa kuitenkin hyödynnetään Uudenmaan ELY-keskuksen pintavesiseurannasta saatuja tuloksia. Tarkkailutoiminnan tehostamiseksi ja tulosten tulkinnan helpottamiseksi on yhteisesti sovittu, että tarkkailun raportointi yhdistetään samaan raporttiin Lohjanjärven sekä Mustionjoen, Pohjanpitäjänlahden ja Tammisaaren merialueen yhteistarkkailujen raportoinnin kanssa (Karjaanjoen vesistöalue).

Yhteistarkkailuohjelman vedenlaadun tarkkailupisteitä on Hiidenveden järviolueella, Vihtijoen suulla sekä Vanjoessa. Kalataloustarkkailuna toteutetaan Vanjoen sähkökoekalastuksia sekä Vanjoen, Kirkkojärven ja Mustionselän kalastustiedusteluja. Kalatalousvaikutusten raportoinnissa hyödynnetään lisäksi Luonnonvarakeskuksen (LUKE) suorittamia verkkokoekalastuksia ja Hiidenveden kunnostus -hankeen teettämiä kalaston kaikuluotaus- ja koetroolaustutkimuksia. Mikäli verkkokoekalastukset loppuvat, voidaan niiden jatkamista harkita osana yhteistarkkailua.

Kaupunkikehitysjohtajan ehdotus:

Karkkilan kaupungin ympäristölautakunta lausuu esitetystä Hiidenveden alueen yhteistarkkailuohjelmasta seuraavaa.

Esitetystä tarkkailuohjelmassa todetaan Karkkilan kaupungin ja Vihdin kunnan ympäristönsuojelun vedenlaatuhavaintopaikoista, että ympäristönsuojeluyksiköt valitsevat ne vuosittain. Karkkilan ympäristönsuojelulla on aiemmin ollut kaksi tarkkailupistettä, joista toinen on Pyhäjärven vedenlaatu ja toinen Saavajoen tuomaa kuormitusta kuvaava (Pyhäjärvi, Saavajoen suu) piste. Nämä tarkkailupisteet ovat vakiintuneet osaksi yhteistarkkailuohjelmaa.

Esitettyä tarkkailuohjelmaa tulee tarkentaa siten, että tekstissä mainitun vuosittaisen havaintopaikkojen valinnan sijaan Karkkilan kaupungin ympäristönsuojelun seurantakohteeksi ohjelmaan kirjataan Pyhäjärven vedenlaadun seuranta kahdesta tarkkailupisteestä. Näiden havaintopaikkojen tarkkailulle tulee laatia näytteenotto-ohjelma ja aikataulu vastaavalla tavalla kuin muille varsinaisille velvoitetarkkailupisteille. Muutoin tarkkailusuunnitelmasta ei ole huomautettavaa.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Täytäntöönpano: Uudenmaan ELY-keskuksen Y-vastuualue,
Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalouspalvelut-yksikkö